

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/5/5/97

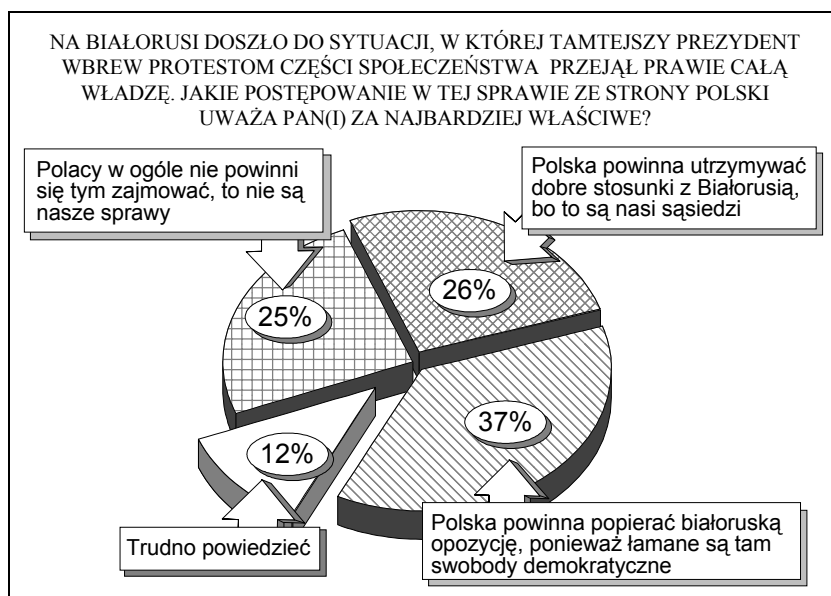
STOSUNEK POLAKÓW DO OGRANICZANIA DEMOKRACJI W KRAJACH OŚCIENNYCH

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, STYCZEŃ '97

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

- ◆ W polskim społeczeństwie powszechne jest przekonanie, że władze każdego państwa powinny przestrzegać praw człowieka i kierować się zasadami przyjętymi w świecie (94% wskazań).
- ◆ Opinie o tym, jak Polska powinna reagować na kryzys polityczny i ustanowienie niedemokratycznych rządów w jednym z państw sąsiednich, są bardzo zróżnicowane. Zwolennicy reagowania na to, co dzieje się w krajach ościennych, stanowią wprawdzie nieco ponad połowę badanych, ale aż dwie piąte (40%) społeczeństwa uważa, że nasz kraj nie powinien się mieszać do takiego konfliktu. Ankietowani częściej opowiadają się za ograniczeniem stosunków z takim państwem i udzielaniem poparcia zwolennikom demokracji (29%) niż za wyrażeniem jedynie potępienia (23%).
- ◆ Poglądy na temat sytuacji, jaka powstała na Białorusi, są jeszcze bardziej powściągliwe. Mniej niż dwie piąte (37%) respondentów opowiada się za popieraniem przez Polskę białoruskiej opozycji, ponieważ łamane są tam swobody demokratyczne, znaczna część zaś wyraża opinię, że nie jest to nasza sprawa bądź uważa, że powinniśmy dbać o dobrosąsiedzkie stosunki.

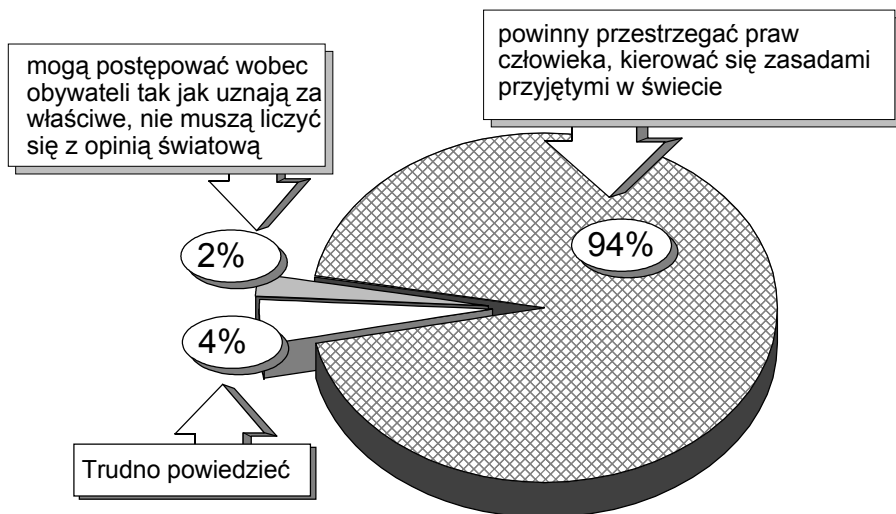
Wydarzenia, jakie miały miejsce w ostatnich miesiącach na Białorusi, spowodowały międzynarodowe reakcje potępiające naruszanie zasad demokracji i deklarujące solidarność z tymi siłami politycznymi na Białorusi, które stanęły w obronie demokracji i niepodległości. Zarówno rząd RP, jak i Sejm zajęły stanowisko w tej sprawie, Aleksander Kwaśniewski zaś wystąpił z inicjatywą wspólnego oświadczenia prezydentów Litwy, Ukrainy i Polski, wyrażającego zaniepokojenie sytuacją na Białorusi, a podczas szczytu OBWE w Lizbonie poruszył kwestię przestrzegania praw człowieka w tym kraju. Chcieliśmy poznać opinie społeczeństwa zarówno w ogólnej kwestii respektowania przez władze każdego państwa praw człowieka, jak i dotyczące najwłaściwszych sposobów reagowania przez Polskę na nieprzestrzeganie zasad demokracji w krajach sąsiadujących z nami¹.

STOSUNEK DO KRYZYSÓW POLITYCZNYCH W SĄSIEDNICH PAŃSTWACH

W społeczeństwie polskim powszechne jest przekonanie, że władze każdego państwa powinny przestrzegać praw człowieka i kierować się zasadami przyjętymi w świecie. Postępowanie wobec obywateli jedynie według reguł, jakie dane władze uważają za właściwe i nie liczenie się z opinią światową ma minimalną liczbę zwolenników.

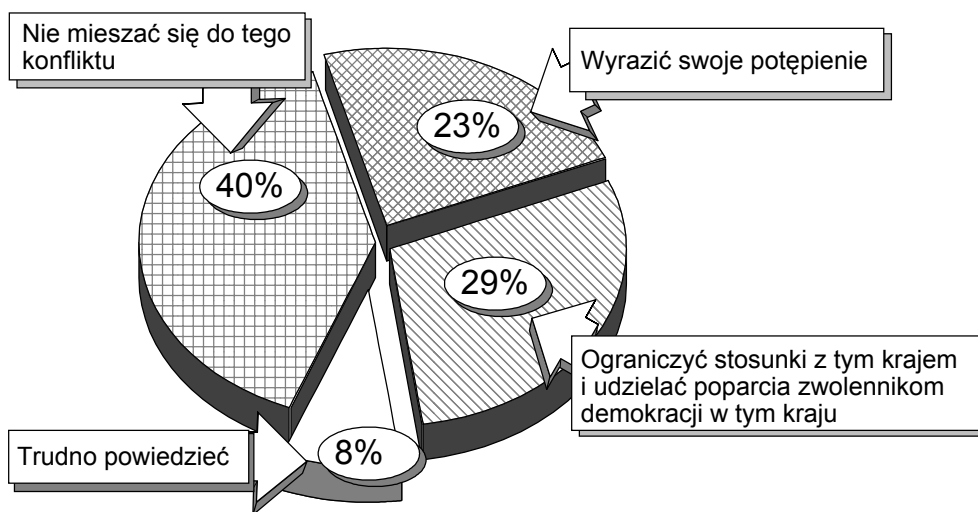
¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (79) przeprowadzono w dniach 12-17 grudnia ‘96 na 1115-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności kraju.

RYS. 1. JAK PAN(I) SĄDZI, CZY WŁADZE KAŻDEGO PAŃSTWA:

Opinie o tym, jak Polska powinna reagować na kryzys polityczny i ustanowienie niedemokratycznych rządów w jednym z państw sąsiadujących, są jednak bardzo zróżnicowane.

RYS. 2. JEŚLI W PAŃSTWIE SĄSIADUJĄCYM Z POLSKĄ DOSZŁOBY DO POWAŻNEGO KRYZYSU POLITYCZNEGO, NIEPOKOJÓW, USTANOWIENIA NIEDEMOKRATYCZNYCH RZĄDÓW, TO JAK, PANA(I) ZDANIEM, POWINNA ZACHOWAĆ SIĘ POLSKA?

Zwolennicy reagowania na to, co się dzieje w sąsiednich krajach, stanowią nieco ponad połowę badanych, ale aż dwie piąte (40%) społeczeństwa uważa, że Polska nie powinna mieszać się do takiego konfliktu.

Powściągliwość reakcji uwidacznia się także w tym, że stosunkowo niewielka jest przewaga badanych preferujących aktywną dezaprobatę - ograniczenie stosunków z takim państwem i udzielanie poparcia zwolennikom demokracji - nad opowiadającymi się za wyrażeniem jedynie potępienia (odpowiednio 29 i 23%).

Opinie, że nie powinniśmy się mieszać do takiego konfliktu, najczęściej występują wśród starszych respondentów (55 lat i więcej), mieszkańców wsi i małych miast, osób z wykształceniem podstawowym i zasadniczym zawodowym, respondentów osiągających niskie dochody na osobę w rodzinie, rolników, robotników wykwalifikowanych oraz biernych zawodowo: rencistów, emerytów, gospodyń domowych i bezrobotnych. Na ogół też w wymienionych kategoriach respondentów dość znaczny odsetek uchylił się od zajęcia stanowiska w tej sprawie².

Wraz ze wzrostem poziomu wykształcenia badanych, ich dochodów i warunków materialnych zwiększa się liczba osób uważających, że Polska powinna reagować na naruszenia zasad demokracji w państwach sąsiadujących z naszym krajem. Zwolennikami reagowania są najczęściej mieszkańcy największych miast, przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji, pracownicy umysłowi niższego szczebla, a także pracownicy fizyczno-umysłowi oraz uczniowie i studenci. Im młodszy respondenci, tym częściej opowiadają się za ostrzejszą reakcją: ograniczeniem oficjalnych stosunków i udzielaniem poparcia zwolennikom demokracji.

Stopień zainteresowania ankietowanych sprawami politycznymi - powiązany z poziomem wykształcenia - wpływa wyraźnie na opinie o tym, jak Polska powinna reagować na ustanowienie niedemokratycznych rządów w sąsiednim państwie. Im większe to zainteresowanie, tym częściej preferuje się aktywną reakcję, a im mniejsze - tym częstszy jest pogląd, że nie powinniśmy się mieszać do tego rodzaju konfliktów.

² Zob. tabele aneksowe.

Tabela 1

w procentach

Deklarowane zainteresowanie polityką	Jeśli w państwie sąsiadującym z Polską doszłoby do poważnego kryzysu politycznego, niepokoju, ustanowienia niedemokratycznych rządów, to jak, Pana(i) zdaniem, powinna zachować się Polska?			
	Nie mieszać się do tego konfliktu	Wyrazić swoje potępienie	Ograniczyć stosunki z tym krajem i udzielać poparcia zwolennikom demokracji w tym kraju	Trudno powiedzieć
Bardzo duże i duże	31	25	42	2
Średnie	36	28	31	5
Niewielkie lub żadne	46	17	23	14

Opinie w omawianej kwestii w podobnym stopniu różnicują deklarowane poglądy polityczne. Respondenci o przekonaniach prawicowych najczęściej opowiadają się za ograniczeniem stosunków i udzielaniem poparcia zwolennikom demokracji (39%) albo niemieszaniem się do konfliktu (33%). Natomiast osoby deklarujące orientację lewicową najczęściej są zdania, że nie powinniśmy się mieszać do konfliktu (46%), a zbliżone liczebnie grupy sądzą, że powinniśmy wyrazić swoje potępienie (27%) bądź aktywnie popierać zwolenników demokracji (23%). Centrowe poglądy polityczne nie wiążą się tak wyraźnie z żadnym z wymienionych sposobów reakcji, najczęstsze jest jednak przekonanie, że nie powinniśmy mieszać się w sprawy sąsiadów (36%)³.

Najbardziej jednak różnicują opinie badanych ich preferencje partyjne. Za najostrzejszą reakcją Polski opowiada się większość wyborców Unii Wolności, ale tylko około dwóch piątych elektoratu Akcji Wyborczej „Solidarność” i ponad jedna trzecia Ruchu Odbudowy Polski. Wśród potencjalnych wyborców Unii Pracy poglądy są dość równomiernie podzielone. Najbardziej zróżnicowane są opinie elektoratu Polskiego Stronnictwa Ludowego, który opowiada się bądź za niemieszaniem się do takiego konfliktu, bądź też za aktywną reakcją, najrzadziej wskazując na wyrażenie jedynie potępienia. Warto podkreślić, że bardzo duży odsetek tego elektoratu nie ma zdania w tej sprawie. Wyborcy Sojuszu Lewicy Demokratycznej najczęściej opowiadają się za niemieszaniem się do konfliktu, w mniejszym stopniu za reakcją umiarkowaną - wyrażeniem potępienia, najrzadziej zaś - za ograniczeniem stosunków i udzielaniem poparcia zwolennikom demokracji.

³ Zob. tabele aneksowe.

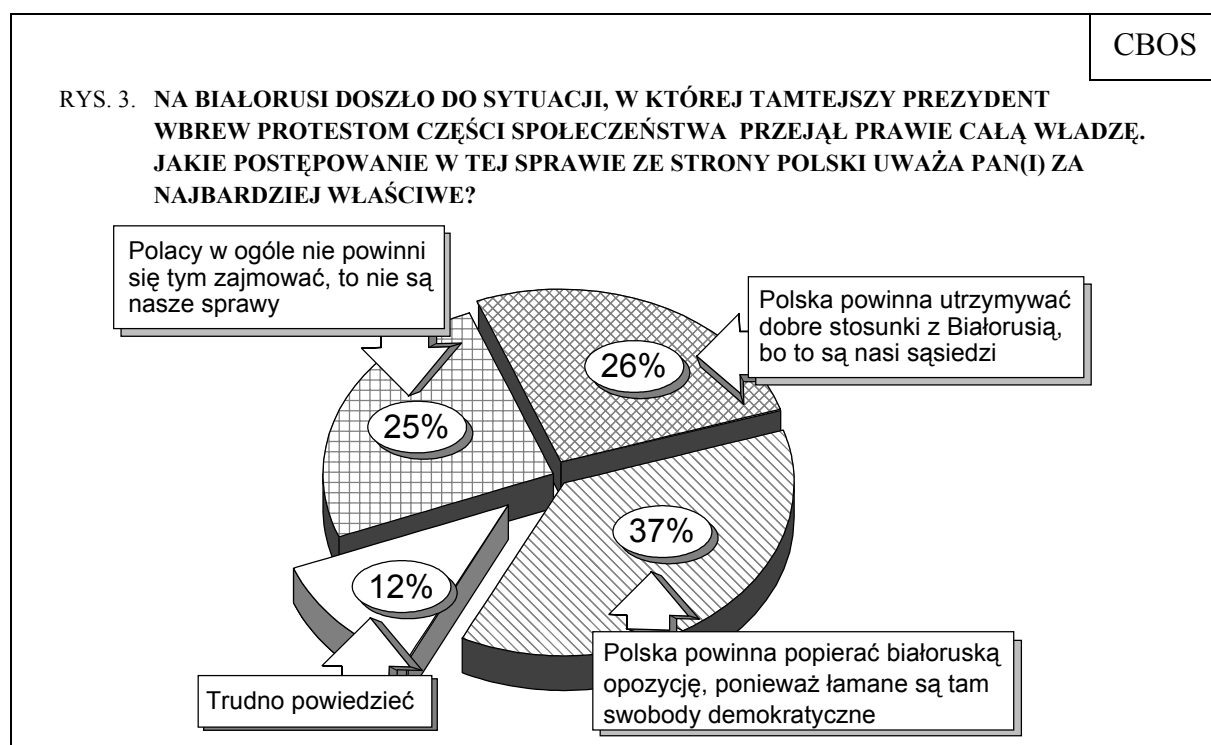
Tabela 2

w procentach

Potencjalne elektoraty głównych ugrupowań politycznych (N=706)	Jeśli w państwie sąsiadującym z Polską doszłoby do poważnego kryzysu politycznego, niepokojów, ustanowienia niedemokratycznych rządów, to jak, Pana(i) zdaniem, powinna zachować się Polska?			
	Nie mieszać się do tego konfliktu	Wyrazić swoje potępienie	Ograniczyć stosunki z tym krajem i udzielać poparcia zwolennikom demokracji w tym kraju	Trudno powiedzieć
Unia Wolności	14	24	59	4
AW „S”	33	26	38	3
ROP	28	33	35	4
Unia Pracy	36	31	31	2
PSL	35	20	30	15
SLD	45	32	20	3

JAK POSTĘPOWAĆ WOBEC BIAŁORUSI?

Dość umiarkowane stanowisko opinii publicznej w kwestii reagowania naszego kraju na kryzysy polityczne i naruszanie reguł demokracji w państwach sąsiednich jest jeszcze bardziej wstrzemięźliwe w odniesieniu do wydarzeń na Białorusi. W sytuacji przejęcia prawie całej władzy przez prezydenta tego kraju wbrew protestom części społeczeństwa mniej niż dwie piąte (37%) respondentów opowiada się za popieraniem przez Polskę białoruskiej opozycji.

Natomiast zbliżone liczebnie są grupy tych, którzy uważają, że Polska w ogóle nie powinna się tym zajmować, ponieważ nie są to nasze sprawy (25%) i respondentów opowiadających się za podtrzymywaniem dobrych stosunków z Białorusią ze względu na sąsiedztwo (26%). Warto zwrócić uwagę, że dość znaczny odsetek badanych powstrzymał się od wyrażenia opinii o najbardziej właściwym w tej sprawie postępowaniu naszego kraju.

Trudno powiedzieć, czy tak znaczne zróżnicowanie poglądów i względnie słabe poparcie dla okazywania przez Polskę pomocy białoruskiej opozycji wynika z braku zainteresowania i wiedzy o tym, co dzieje się na Białorusi, czy też może z niechęci (nie pozbawionej prawdopodobnie lęku, gdy chodzi o kraj tak bardzo związany z Rosją) do angażowania się w sprawy, które nie dotyczą nas bezpośrednio, bądź z zakorzenionego przekonania o społeczno-kulturowej odrębności wschodniego sąsiada, braku tradycji, nawyków i społecznego poparcia dla reguł demokracji. Istotnym czynnikiem może być i to, że w przypadku Białorusi nie mamy do czynienia ze stosowaniem przemocy na większą skalę, stąd słabsze reakcje.

Za popieraniem demokratycznej opozycji na Białorusi częściej niż inni opowiadają się respondenci młodzi i w średnim wieku, mieszkańcy dużych miast, osoby osiągające wysokie dochody, zwłaszcza przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji, ale także pracownicy umysłowi niższego szczebla i fizyczno-umysłowi, uczniowie i studenci oraz bezrobotni. Różnice poglądów na ten temat są w znacznej mierze pochodną wykształcenia badanych: im ono wyższe, tym częstsze jest przeświadczenie, że Polska powinna popierać białoruską opozycję, a im niższe - tym częściej respondenci uważają, że nie są to nasze sprawy i nie powinniśmy się do nich mieszać⁴.

Podobnie jak ogólne poglądy dotyczące reagowania na kryzysy polityczne w państwach ościennych, opinie o sytuacji na Białorusi powiązane są z zainteresowaniem polityką i orientacją polityczną respondentów.

⁴ Zob. tabele aneksowe.

Tabela 3

w procentach

Deklarowane zainteresowanie polityką	Na Białorusi doszło do sytuacji, w której tamtejszy prezydent wbrew protestom części społeczeństwa przejął prawie całą władzę. Jakie postępowanie w tej sprawie ze strony Polski uważa Pan(i) za najbardziej właściwe?			
	Polacy w ogóle nie powinni się tym zajmować, to nie są nasze sprawy	Polska powinna utrzymywać dobre stosunki z Białorusią, bo to są nasi sąsiedzi	Polska powinna popierać białoruską opozycję, ponieważ łamane są tam swobody demokratyczne	Trudno powiedzieć
Bardzo duże i duże	18	25	49	8
Średnie	22	28	42	8
Niewielkie lub żadne	30	24	27	19

Zainteresowanie sprawami politycznymi i lepsza, przypuszczalnie, orientacja w tej dziedzinie wyraźnie sprzyjają uznaniu, że poparcie dla demokratycznej opozycji na Białorusi jest najbardziej właściwym postępowaniem. Badani o prawicowych poglądach politycznych częściej sądzą, że powinniśmy popierać białoruską opozycję, natomiast deklarujący orientację lewicową częściej twierdzą, że nie jest to nasza sprawa bądź że powinniśmy utrzymywać dobre stosunki z Białorusią⁵.

Poparcie dla białoruskiej opozycji jest najbardziej właściwym postępowaniem, zdaniem zdecydowanej większości potencjalnego elektoratu Unii Wolności oraz większości wyborców AW „S” i ROP.

Tabela 5

w procentach

Potencjalne elektoraty głównych ugrupowań politycznych (N=706)	Na Białorusi doszło do sytuacji, w której tamtejszy prezydent wbrew protestom części społeczeństwa przejął prawie całą władzę. Jakie postępowanie w tej sprawie ze strony Polski uważa Pan(i) za najbardziej właściwe?			
	Polacy w ogóle nie powinni się tym zajmować, to nie są nasze sprawy	Polska powinna utrzymywać dobre stosunki z Białorusią, bo to są nasi sąsiedzi	Polska powinna popierać białoruską opozycję, ponieważ łamane są tam swobody demokratyczne	Trudno powiedzieć
Unia Wolności	9	14	71	5
AW „S”	13	20	63	5
ROP	12	24	61	3
Unia Pracy	27	29	34	11
PSL	24	32	33	11
SLD	21	44	26	9

⁵ Zob. tabele aneksowe

Wśród elektoratów pozostałych ugrupowań politycznych opinie są znacznie bardziej podzielone, a zwolennicy poparcia dla białoruskiej opozycji są w mniejszości. Jedynie w przypadku elektoratu SLD wyraźnie częstszy niż inne jest pogląd, że Polska powinna utrzymywać dobre stosunki z Białorusią ze względu na sąsiedztwo. Przeświadczenie to jest częstsze wśród potencjalnych wyborców obu partii tworzących koalicję rządową niż wśród ugrupowań opozycyjnych.

Powszechnemu w naszym społeczeństwie przekonaniu, że władze każdego państwa powinny przestrzegać praw człowieka i kierować się przyjętymi w świecie zasadami, nie towarzyszy równie powszechne poparcie dla działań wspierających zwolenników demokracji w sąsiednich państwach, jeśli doszło w nich do ustanowienia niedemokratycznych rządów. Jest to dość zaskakujące w przypadku kraju, którego obywatele otrzymali tak wiele pomocy i poparcia dla swoich demokratycznych dążeń ze strony innych. Znaczna część opinii publicznej opowiada się za niemieszaniem się Polski do konfliktów politycznych w krajach ościennych bądź uważa, że należy jedynie wyrazić potępienie.

Reakcje na wydarzenia na Białorusi są jeszcze bardziej wstrzemięźliwe. Mniej niż dwie piąte respondentów opowiada się za popieraniem przez Polskę białoruskiej opozycji, ponieważ łamane są tam swobody demokratyczne, znaczna część zaś wyraża opinię, że nie jest to nasza sprawa (25%) bądź uważa, że powinniśmy dbać o dobrosąsiedzkie stosunki (26%).

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Jeśli w państwie sąsiadującym z Polską doszłoby do poważnego kryzysu politycznego, niepokojów, ustanowienia niedemokratycznych rządów, to jak, Pana(i) zdaniem, powinna zachować się Polska? 1 - Nie mieszać się do tego konfliktu; 2 - Wyrzucić swoje potępienie; 3 - Ograniczyć stosunki z tym krajem i udzielać poparcia zwolennikom demokracji w tym kraju (%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	40	23	29	8	1115
Płeć					
Mężczyźni	39	24	31	5	528
Kobiety	41	22	26	11	587
Wiek					
do 24 lat	38	20	37	6	154
25-34	34	29	32	5	197
35-44	39	24	28	9	256
45-54	37	30	28	4	171
55-64	45	20	25	11	156
65 lat i więcej	48	14	22	16	181
Miejsce zamieszkania					
Wieś	44	19	25	13	415
Miasto do 20 tys.	44	23	26	7	133
od 21 do 100 tys.	40	27	26	6	225
101-500 tys.	37	19	33	6	215
501 tys. i więcej mieszk.	27	36	32	5	127
Region					
Północny	45	17	29	9	120
Zachodni	35	26	34	5	100
Środkowo-zachodni	40	29	22	9	166
Środkowy	38	24	29	10	220
Wschodni	38	18	28	17	131
Południowo-wschodni	43	20	32	5	178
Południowo-zachodni	40	25	29	6	200
Wykształcenie					
Podstawowe	50	16	20	15	333
Zasadnicze zawodowe	43	21	26	10	293
Średnie	35	24	36	4	381
Wyższe	18	44	36	2	108
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	13	46	40	1	81
Prac.umysł.niż.szczebla	26	36	33	5	126
Pracownicy fiz.-umysł.	33	26	39	2	77
Robotnicy wykwalifikowani	51	14	31	4	104
Robotnicy niewykwalifik.	35	30	29	6	53
Rolnicy	54	18	17	11	72
Prywatni przedsiębiorcy	27	33	29	11	45
Bierni zawodowo					
Renciści	51	16	20	13	124
Emeryci	45	18	23	14	228
Uczniowie i studenci	38	17	43	1	58
Bezrobotni	44	18	30	7	93
Gospodynie domowe i inni	45	12	25	19	51
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	27	40	30	4	120
Sektor państwowy	33	29	37	1	148
Sektor prywatny	35	27	31	7	246
Spółdzielczość	42	13	45	0	17
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 150 zł	49	9	28	14	163
151 - 225	44	21	26	9	155
226 - 325	44	26	24	6	232
326 - 425	40	25	29	7	169
Powyżej 426 zł	29	31	35	4	300
Ocena własnych war. mater.					
Złe	45	18	25	12	281
Średnie	42	22	26	10	523
Dobre	32	29	36	3	311
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	47	27	16	10	57
Raz w tygodniu	38	23	29	10	572
Kilka razy w miesiącu	40	18	38	5	127
Kilka razy w roku	41	22	32	6	233
W ogóle nie uczestniczy	43	30	16	12	125
Poglądy polityczne					
Lewica	46	27	23	4	189
Centrum	36	31	30	3	326
Prawica	33	24	39	4	342
Trudno powiedzieć	50	9	17	25	246

Tabela 2. Na Białorusi doszło do sytuacji, w której tamtejszy prezydent wbrew protestom części społeczeństwa przejął prawie całą władzę. Jakie postępowanie w tej sprawie ze strony Polski uważa Pan(i) za najbardziej właściwe? 1 - Polacy w ogóle nie powinni się tym zajmować, to nie są nasze sprawy; 2 - Polska powinna utrzymywać dobre stosunki z Białorusią, bo to są nasi sąsiedzi; 3 - Polska powinna popierać białoruską opozycję, ponieważ łamane są tam swobody demokratyczne (%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	25	26	37	12	1115
Płeć					
Mężczyźni	24	27	42	8	528
Kobiety	26	25	32	16	587
Wiek					
do 24 lat	23	27	41	8	154
25-34	20	36	38	6	197
35-44	24	21	42	12	256
45-54	23	24	42	12	171
55-64	26	28	33	12	156
65 lat i więcej	36	19	22	24	181
Miejsce zamieszkania					
Wieś	31	23	31	15	415
Miasto do 20 tys.	21	34	36	9	133
od 21 do 100 tys.	22	29	39	11	225
101-500 tys.	23	23	42	11	215
501 tys. i więcej mieszk.	23	22	43	12	127
Region					
Północny	30	23	37	10	120
Zachodni	28	21	46	5	100
Środkowo-zachodni	29	18	35	18	166
Środkowy	21	27	37	15	220
Wschodni	23	27	33	18	131
Południowo-wschodni	27	24	40	8	178
Południowo-zachodni	23	36	32	9	200
Wykształcenie					
Podstawowe	33	23	24	20	333
Zasadnicze zawodowe	27	26	36	10	293
Średnie	22	27	43	7	381
Wyższe	9	26	52	12	108
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	8	19	60	14	81
Prac. umysł. niż. szczebla	19	23	48	11	126
Pracownicy fiz. - umysł.	19	33	42	5	77
Robotnicy wykwalifikowani	25	25	42	8	104
Robotnicy niewykwalifik.	21	43	29	8	53
Rolnicy	33	35	25	7	72
Prywatni przedsiębiorcy	14	34	34	17	45
Bierni zawodowo					
Renciści	40	20	22	18	124
Emeryci	30	23	28	19	228
Uczniowie i studenci	14	25	55	6	58
Bezrobotni	25	23	44	8	93
Gospodynie domowe i inni	35	26	24	16	51
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	19	22	49	10	120
Sektor państwowy	20	28	48	4	148
Sektor prywatny	19	29	38	14	246
Spółdzielczość	9	45	46	0	17
Dochody na jedną osobę					
poniżej 150 zł	30	21	32	17	163
151 - 225	30	29	27	14	155
226 - 325	23	31	37	9	232
326 - 425	29	21	39	11	169
Powyżej 426 zł	18	25	47	9	300
Ocena własnych war. mater.					
Złe	30	21	34	15	281
Średnie	25	24	36	15	523
Dobre	21	32	40	6	311
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	30	25	32	12	57
Raz w tygodniu	24	25	39	12	572
Kilka razy w miesiącu	24	20	42	13	127
Kilka razy w roku	27	30	34	9	233
W ogóle nie uczestniczy	26	29	29	16	125
Poglądy polityczne					
Lewica	30	34	26	9	189
Centrum	23	27	41	8	336
Prawica	19	22	53	6	342
Trudno powiedzieć	33	22	15	29	246